

На основу чл. 9. и 11. Закона о стандардизацији ("Службени лист СРЈ", бр. 30/96, 59/98, 70/2001 и 8/2003) и члана 2. став 3. Уредбе о начину израде и доношења техничких прописа и вођења регистра тих прописа ("Службени лист СРЈ", бр. 4/97), министар за унутрашње економске односе доноси

Правилник о техничким захтевима за заштиту гаража за путничке аутомобиле од пожара и експлозија

Правилник је објављен у "Службеном листу СЦГ", бр. 31/2005 од 29.7.2005. године.

Члан 1.

Овим правилником прописују се технички захтеви за заштиту гаража за путничке аутомобиле од пожара и експлозија.

Члан 2.

Под гаражом за путничке аутомобиле, у смислу овог правилника, подразумева се зграда или део зграде намењен само за паркирање путничких аутомобила.

Члан 3.

Гараже, у смислу овог правилника, могу бити:

- 1) надземне гараже;
- 2) подземне гараже;
- 3) надземно-подземне гараже.

Члан 4.

Надземне гараже су гараже изнад нивоа коте терена, укључујући и ниво гараже делимично укупан у земљу до једног метра.

Члан 5.

Надземне гараже могу бити:

- 1) надземне отворене гараже;
- 2) надземне затворене гараже.

Надземна отворена гаража је гаража која има отворе према споља, величине која одговара најмање једној трећини укупне површине спољашњих зидова, од којих су најмање два спољашња зида један наспрам другог, са отворима према споља. Растојање између отвора не може износити више од 70 метара и у њима се одвија непрекидно проветравање.

Надземна затворена гаража је гаража која има укупну површину отвора на обимним зидовима мању него што је одређено за надземне отворене гараже.

Члан 6.

Подземне гараже су гараже испод нивоа коте терена, укључујући и ниво гараже делимично укупан у земљу више од једног метра.

Котом терена сматра се средња планска кота, а израчунава се одређивањем просечне висине најмање четири висинске коте пода гараже намењеног за паркирање аутомобила.

Под подземном гаражом, у смислу овог правилника, подразумева се и гаража која се налази испод других грађевинских целина, као и засебан објекат који се налази испод улица, тргова, травњака и сл.

Члан 7.

Надземно-подземне гараже су гараже изнад и испод нивоа коте терена гараже, делимично укупане у земљу до једног метра и више од једног метра.

Члан 8.

Гараже из члана 3. овог правилника могу бити аутоматизоване и могу имати гаражни лифт.

Члан 9.

Аутоматизоване гараже из члана 8. овог правилника су гараже са специјалним уређајима за паркирање возила и њихово враћање до улаза помоћу система механичког преноса, који је аутоматизован и ради без посаде.

Члан 10.

Гаражни лифт из члана 8. овог правилника је теретни лифт који служи за подизање, односно спуштање аутомобила, заједно с возачем, са улазног нивоа гараже на ниво намењен за паркирање.

Члан 11.

Под гаражним паркинг местом, у смислу овог правилника, подразумева се део површине гараже предвиђен за паркирање једног путничког возила.

Члан 12.

Капацитет гараже је укупан збир свих паркинг места.

Члан 13.

Корисна површина гараже је укупан збир површина свих паркинг места, саобраћајница и корисних површина гаражних лифтова.

Члан 14.

Према корисној површини, гараже могу бити:

- 1) велике гараже, с корисном површином која износи више од 1.500 m²;
- 2) средње гараже, с корисном површином од 400 до 1.500 m²;
- 3) мале гараже, с корисном површином до 400 m².

Члан 15.

Велике и средње гараже морају имати прилаз за ватрогасна возила ширине 3,50 метара за једносмерну улицу, односно 5,50 метара за двосмерну улицу, при чему мора бити омогућено кретање ватрогасних возила само унапред.

Велике подземне гараже морају имати посебан улаз за ватрогасну интервенцију (са сигурносним степеништем, сигурносном рампом или сигурносним лифтом).

Члан 16.

Број потребних улаза, односно излаза из гараже одређује се зависно од корисне површине гараже, и то за:

- 1) велике гараже - два улаза, односно излаза и рампа с по две возне траке;
- 2) средње гараже - један улаз, односно излаз и рампа с две возне траке, или два улаза, односно излаза и рампа с по једном возном траком;
- 3) мале гараже - један улаз, односно излаз и рампа с једном возном траком.

Члан 17.

Ако се паркирање возила обавља путем рампи у гаражама са више нивоа, број унутрашњих рампи мора бити:

- 1) за велике гараже - две рампе с по две возне траке;
- 2) за средње гараже - једна рампа с две возне траке или две рампе с по једном возном траком;
- 3) за мале гараже - једна рампа с једном возном траком.

Члан 18.

При паркирању возила које се обавља искључиво гаражним лифтом, укупан број паркираних возила не може износити више од 30, без обзира на број нивоа гараже.

Члан 19.

Ако се улазна, односно излазна возна трака користи као евакуациони излаз, мора се изградити пешачка стаза широка најмање 0,80 метара. Пешачка стаза се гради у облику тротоара или у нивоу коловоза са заштитном оградом (метални стубићи пречника 0,10 метара, висине најмање 0,30 метара, на растојању од 1,10 метара).

Члан 20.

У склопу гараже дозвољено је предвидети службене просторије за особље, и то: контролне и благајничке просторије, просторије за обезбеђење, санитарне просторије, простор за прање аутомобила и техничке просторије за инсталациону опрему.

Просторије за инсталациону опрему су посебан пожарни сектор у односу на остали део гараже.

У гаражама се могу предвидети и просторије за сервис аутомобила (технички преглед, техничке услуге, прање). Ове просторије морају бити посебан пожарни сектор у односу на просторије за паркирање аутомобила, и морају имати посебан улаз за аутомобиле и пешаке.

Члан 21.

Да би се омогућило несметано кретање људи у гаражи, унутрашња висина у свим деловима гараже од пода до доње ивице таваничких греда, вентилационих цеви и елемената инсталисане опреме, не може бити мања од 2,20 метара.

Одредбе става 1. овог члана не односе се на аутоматизоване гараже.

Члан 22.

Излаз из појединих нивоа гараже може бити директно напоље или преко сигурносног степеништа које мора бити обезбеђено тако да ватра и дим не продиру на сигурносно степениште док пожар траје у објекту.

Сигурносно степениште мора имати корисну ширину најмање 1,0 метара и може бити спољашње, унутрашње са натпритиском (минимум 20 Pa, максимум 80 Pa) и унутрашње с проветраваним претпростором с натпритиском ваздуха. Површина претпростора мора износити најмање 5 m² с тим да претпростор не може бити ужи од 1,25 метара.

Члан 23.

Пут за евакуацију мора бити увек слободан и незакрчен.

Облагање путева за евакуацију горивим материјалом није дозвољено.

У великим и средњим гаражама путеви који воде до сигурносних степеништа или до излаза морају бити обележени стално осветљеним знацима постављеним на зидовима гараже, као и трајно уочљивим ознакама на поду.

Врата на путу за евакуацију морају бити заокретна и морају се отворати у смеру излажења.

Члан 24.

Дозвољено растојање од најудаљенијег места на коме се могу наћи корисници гараже до најближег излаза са сваког нивоа гараже, треба да буду у складу са следећом табелом:

Гаража	Растојање, у метрима	
	између излаза	у слепом делу просторије
подземна	50	20
надземна	60	25

Напомена: Мерење дужине евакуационог пута врши се по средњој линији пролаза за пешаке и аутомобиле, при чему се као пут за евакуацију не рачуна пролаз између паркинг места.

Члан 25.

Степен отпорности према пожару надземне гараже мора бити у складу са следећом табелом:

Степен отпорности према пожару JUS U.J1.240	Велика гаража већа (IV)	Средња гаража средња (III)	Мала гаража мала (II)

Надземне гараже које су у саставу објекта друге намене морају имати већи степен отпорности према пожару (IV).

Члан 26.

Степен отпорности према пожару подземне гараже, као и надземно-подземне гараже која је у саставу објекта друге намене мора бити велики V (WO) према стандарду JUS U.J1.240:1994 - Заштита од пожара у грађевинарству. Степен отпорности зграде према пожару.

Члан 27.

Надземно-подземне гараже које су слободно стојеће морају имати велики степен отпорности према пожару подземног дела гараже V (WO), док се степен отпорности према пожару надземног дела гараже одређује према табели из члана 25. овог правилника.

Члан 28.

Гараже које се дограђују уз објекте друге намене морају од њих бити пожарно одвојене према захтевима JUS U.J1.240.

Члан 29.

Ако постоји функционална веза гараже и објекта друге намене лифтом, у лифтовском окну се мора обезбедити натпритисак (минимум 20 Pa, максимум 80 Pa) или се мора изградити проветравани претпростор са натпритиском ваздуха на сваком нивоу гараже.

Површина проветраваног претпростора мора износити најмање 5 m², с тим да претпростор не може бити ужи од 1,25 метара.

Члан 30.

Ако постоји функционална веза гараже и објекта друге намене степеништем, улазна врата у гаражу морају имати отпорност према пожару 1 час, а улаз у гаражу мора бити кроз проветравани претпростор с натпритиском ваздуха.

Површина проветраваног претпростора мора износити најмање 5 m², с тим да претпростор не може бити ужи од 1,25 метара.

Члан 31.

Највећа површина димног сектора подземне гараже не може износити више од 2.500 m².

Највећа површина димног сектора надземне затворене гараже не може износити више од 5.000 m².

Члан 32.

Гараже са аутоматизованим паркирањем морају бити подељене у пожарне секторе, који не могу износити више од 6.000 m³ бруто запремине гараже.

Члан 33.

У гаражама чија корисна површина износи више од 150 m^2 уграђује се одговарајући број зидних пожарних хидраната.

Члан 34.

Аутоматски стабилни системи за гашење пожара морају бити предвиђени у великим и средњим гаражама, као и у великим надземним затвореним гаражама.

Аутоматски стабилни системи за гашење пожара морају бити предвиђени у гаражама са аутоматизованим паркирањем и у гаражама у којима се паркирање возила врши искључиво гаражним лифтом.

Члан 35.

Велике и средње подземне гараже, као и велике надземне затворене гараже морају имати стабилну инсталацију за дојаву пожара.

Члан 36.

Избор и постављање електричне опреме и електрични развој у великим и средњим подземним гаражама и затвореним великим надземним гаражама морају бити у складу са JUS N.B2.751: 1988 - Електричне инсталације у зградама. Избор и постављање опреме у зависности од спољашњих утицаја и JUS N.B2.752: 1988 - Електричне инсталације у зградама. Електрични развој трајно дозвољене струје, за класу спољашњих утицаја у погледу могућности евакуације у случају хитности BD2.

Стабилни системи за дојаву и гашење пожара, као и остали системи одимљавања, контроле дима, помоћног осветљења, посебних инсталација и опреме за евакуацију људи и спасавање имовине (лифтови за ватрогасце, системи обавештавања, системи натпритисног проветравања, системи за контролу ваздуха у гаражи итд.) у средњим и великим подземним гаражама и затвореним великим надземним гаражама морају бити напајани с резервног извора напајања, а електрични развој мора бити заштићен од пожара у потребном времену.

У средњим и великим подземним гаражама и великим надземним гаражама општим и помоћним осветљењем мора се обезбедити најмање 20 lux -а на свим корисним површинама и на путевима за кориснике. Путеви евакуације морају бити осветљени са најмање 1 lux -а у оси пода гараже, а у степеништима, пролазима и излазима мора постојати помоћно осветљење с најмање 50 lux -а.

Члан 37.

У надземним затвореним гаражама уклањање пара запаљивих течности, штетних гасова, као и продуката горења у случају пожара може се вршити природним или принудним проветравањем. У подземним гаражама обавезно је принудно проветравање.

Отвори за природно проветравање постављају се на спољашње зидове окренуте један према другом, на растојању које не може износити више од 35 метара и морају имати укупан просечни пресек 2.500 cm^2 по паркинг месту. Отвори морају бити постављени тако да се не могу затварати и морају бити распоређени по целој гаражи тако да се обезбеди стално унакрсно проветравање.

Принудно проветравање треба да буде тако димензионирано да полчасовна средња вредност угљен-мооксида не износи више од 100 ppm , уз допуштено одступање за очекиване правилне периоде саобраћајних пикова. Да би се то постигло, систем за извлачење ваздуха у гаражама с малим улазним и излазним саобраћајем мора избацити најмање $6 \text{ m}^3/\text{h}$ ваздуха, а у осталим гаражама - најмање $12 \text{ m}^3/\text{h}$ ваздуха по квадратном метру корисне површине гараже.

Принудно проветравање у великим гаражама мора имати најмање два вентилатора једнаке величине у сваком вентилационом систему који обезбеђују укупну потребну количину ваздуха када раде истовремено.

Члан 38.

Вентилатори за одвођење дима морају да раде у случају пожара и морају бити такве конструкције да могу издржати температуре до $400 \text{ }^\circ\text{C}$ у трајању од 90 минута.

Члан 39.

Поред аутоматског управљања системом принудне вентилације, системом натпритисне вентилације и системом за одвођење дима, мора се обезбедити и могућност ручног управљања с безбедног места.

Члан 40.

У свим гаражама с принудним проветравањем морају се поставити детектори за мерење концентрације угљен-мооксида, који морају бити стално укључени и који укључују принудно проветравање ако концентрација угљен-мооксида износи више од 100 ppm .

Ако садржај угљен-мооксида у ваздуху износи више од 250 ppm , детектори за мерење концентрације угљен-мооксида аутоматски на то упозоравају кориснике гараже како би искључили моторе возила и напустили гаражу. Алармирање се може вршити преко разгласа или трепћућим светлима са исписаном поруком.

Члан 41.

Све гараже с високом фреквенцијом употребе морају бити опремљене системом информисања о степену заузетости.

Члан 42.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу СЦГ".

Бр. 4/004-001/2005-006

27. јула 2005. године

Београд

Министар за унутрашње
економске односе
Амир Нурковић, с.р.